

Μόνο τα μάτια μένουν - της Μαρίας Ρουσάκη - Βίλλα

1920, Αφροδίσια Μεσσηνίας, δύσκολες εποχές και δύσκολοι τόποι. Ο Περικλής Καλαμάνος έρχεται στον κόσμο διακινδυνεύοντας τη ζωή της μητέρας του, μια γυναίκα που αγάπησε τον άντρα της αλλά μετά τη γέννα όπου αγγελοκρούστηκε του απαγόρευσε να την ξαναγγίξει. Ο Περικλής γίνεται σημαντικός έμπορος στην περιοχή αλλά ο πόλεμος, η Γιασεμή και η μοίρα θα του αλλάξουν για πάντα τα σχέδια.

Η Μαρία Ρουσάκη έχει ήδη γράψει τρία μυθιστορήματα για παιδιά και τώρα ήρθε η ώρα να χαρίσει το ταλέντο της και στους ενήλικες. Σε γενικές γραμμές έμεινα αρκετά ικανοποιημένος: καλοδουλεμένη ιστορία, ωραίο λεξιλόγιο, ζωντανές σκηνές, σωστοί διάλογοι, καλή ψυχογράφηση χαρακτήρων κλπ. Ένωσα έντονα την κάθε αδικία, μίσος, αγωνία, ευτυχία, χαρά, πόνο που περιγραφόταν στο μυθιστόρημα. Μου άρεσαν πολύ του κύκλου τα γυρίσματα και το ταξίδι στη ζωή που έκανε ο Περικλής, μόνο και μόνο για να βιώσει καταστάσεις που είχαν ζήσει οι γονείς του νωρίτερα ή για να ξαναβιώσει πράγματα που είχαν εξαλειφθεί λόγω των γεγονότων. Επίσης μου άρεσε που στην αρχή κάποιων κεφαλαίων έμπαιναν ευσύνοπτα σε μια μικρή παράγραφο σημαντικά ιστορικά γεγονότα ώστε να ενταχθούμε καλύτερα στην εποχή της αφήγησης χωρίς ούτε η ροή να ανακόπτεται ούτε πολλές πληροφορίες να δίνονται.

Μόνο που δεν μπόρεσα να βρω έναν συνεκτικό δεσμό μεταξύ των περιστατικών που διάλεξε να μας αφηγηθεί η συγγραφέας. Ο Περικλής ξεκινάει από έμπορος στην Καλαμάτα, γνωρίζει ανθρώπους και οικογένειες που τον οδηγούν αλλού κι από κει αλλού με τελικό προορισμό την Αμερική, όπου κλείνει ο κύκλος μιας και ξαναβλέπει τη Γιασεμή, την οποία είχε ερωτευτεί και χάνει την ίδια στιγμή πολλά χρόνια πριν. Γιατί διάβασα λοιπόν αυτήν την ιστορία; Τι είχε στο μυαλό του ο πρωταγωνιστής; Ποιο το ηθικό δίδαγμα από όλες αυτές τις περιπέτειες; Συνήθως οι χαρακτήρες έχουν ένα κίνητρο, έναν σκοπό για να μας αφηγηθούν την ιστορία και μια συνέχεια-συνέπεια. Εδώ ο κεντρικός ήρωας πάει από δω, μετά από κει. Από την άλλη, σκέφτηκα μήπως αυτή ακριβώς είναι η μαγεία του βιβλίου, ότι επιφανειακά μεν ο Περικλής κινείται όπου φυσάει η μοίρα, από την άλλη η συγγραφέας υποδύεται μας δείχνει πόσα πράγματα μπορούν να αλλάξουν στη ζωή κάποιου και να μην αλλοιωθεί σαν άνθρωπος, ή πόσες παραξενιές έχει η μοίρα και πόσες αλλαγές επιφέρει που τελικά μόνο «τα μάτια μένουν». Και μόνο γι' αυτόν τον προβληματισμό αποδίδω τα εύσημα στη Μαρία Ρουσάκη!

Μια βαλίτσα όνειρα και σχέδια λοιπόν, που στην πορεία της ζωής αδειάζουν ένα ένα, ένα διαφορετικό μυθιστόρημα, με προσωπικό ύφος που ξεχωρίζει από την πρώτη σελίδα και δείχνει ότι η συγγραφέας μπορεί να γράψει και για ενήλικες και μάλιστα με πολύ δυνατό τρόπο!

Πάνος Τουρλής